

skulde tro var til Stede, nemlig at Anstalten havde en amerikansk Station, i Virkeligheden ikke eksisterer. Jeg gjorde ved Finanslovsforslagets tredje Behandling opmærksom paa, at Skolen havde forstaaet at skaffe sig Elever paa en ny Maade, som var alt andet end tiltalende. Jeg betegnede den som amerikansk, og jeg maa efter de Erfaringer, jeg senere har gjort, hævde, at det var et meget maadeholdent Udtryk. Den højtærede Minister mente den Gang, at jeg havde bedømt Skolen for strengt, men han indrømmede dog selv, at jeg havde ikke saa lidt Ret i min Omtale af den Maade, hvorpaa man havde reklameret for at skaffe Elever til Skolen. Ministeren erkendte, at man var gaaet for vidt, og udtalte, at han under en Samtale med Skolens Forstander havde ladet denne vide, at han var gaaet for vidt. Bevares vel, det kan til en vis Grad tilfredsstille mig, men det kommer ikke for mig an paa, om Skolens Forstander faar en Røffel — eller om han er en Engel —, det, der kommer mig ved, er, om en hel Del Mennesker drages ind for at lære Ting, som de ingen Gavn faar af senere hen i Livet, med andre Ord, at de kommer af med deres Penge, men ingen Nytte faar af det, de lærer.

Det er ingen Glæde for mig at staa her og tale om disse Forhold; det kan godt være, at man fra en vis Side betragter det som Krakileri og mener, at jeg er en Kværulant, der blot vil gøre Spektakel. Aldeles ikke. Det, jeg tager mig af, er den almene Side af Sagen; om der gaar en Forstanderinteresse i Løbet, har mindre at sige. Reklamen gik ud paa, at der aldeles ingen Foruddannelse behøvedes. „Kom her til mig, alle I, som ikke har noget Arbejde; I, som ikke har noget at bestille, kom her, saa skal I lære et Erhverv, som I senere kan faa lønnet glimrende; I unge Mennesker, som ikke kan noget videre, bare I kommer hos mig og gaar her 8 Maaneder, saa faar I lært jer op til en Stilling, hvor I kan tjene fra 120 til 300 Frcs. om Maaneden, og det er godt for Mennesker, som aldrig før har lært noget“. Dette var Hovedindholdet af Reklamen, og det resumeres med, at der kun kræves almindelige Skolekundskaber. I en saakaldt Oversigt hedder det, at for

at faa første Klasses Certifikat maa Eleverne gaa 8 Maaneder, for at faa anden Klasses 5 Maaneder o. s. v. Senere meddeles, at første Klasse vil tage 10 Maaneder, men anden Klasse stadigvæk kun de 5 Maaneder, og der kommer saa i Sommer en ny Bestemmelse, hvorefter første Klasse nu koster 12 Maaneder og anden Klasse 8 Maaneder. Centralundervisningsanstalten i Svendborg har jo ikke kunnet nøjes med denne beskedne Plet af Jordkloden. En Smule By som København var ikke nok for Svendborg; den har maattet strække sine Fangarme ud og har straks erobret Aarhus, Aalborg og Odense. Jeg kommer senere tilbage til Beskaffenheden af disse Filialer, de er vist ikke alle lige solide. Naar jeg nu i det følgende nævner nogle Eksempler, gør jeg straks opmærksom paa, at jeg ikke nævner Navne, ikke for min Skyld, men for de unge Menneskers Skyld, som nærer en ikke ubegrundet Frygt for Forfølgelse.

Der begynder nu en ung Mand i en Filial, selvfølgelig paa Grundlag af de 8 Maaneder, og naar den Tid er gaaet, skal han have sin Militærtjeneste fra Haanden. Han har i Mellemtiden ikke noget andet, og det passer ham altsammen udmærket. Han kan benytte denne Tid til at erhverve sig en Færdighed, der senere hen i Livet vil komme ham til gode. De 6 Maaneder gaar da i en Provsfilial, og han faar derefter den Besked, at nu skal han ned til Centralanstalten og faa den sidste Opsvejsning, det tager et Par Maaneder, men saa er han ogsaa kapabel. Men da han kommer til Svendborg, faar han at vide, at det er ikke nok med de 8 Maaneder, der vil gaa mindst 12, og der gik endda ikke saa lidt mere. Jeg tør ikke en Gang nævne Maanedernes Antal, fordi det kunde lede paa Spor efter, hvem der har givet mig Oplysningerne. Det var i alt Fald mere end 8 Maaneder, omtrent dobbelt saa mange.

Det er nu ret mærkværdigt, synes jeg, at med det første Hold, der blev uddannet i April Kvartal 1913, gik man hverken til 8 eller 12 eller 14 Maaneder, da gik de unge Mennesker kun 3 $\frac{1}{2}$ Maaned, uden Foruddannelse, for at blive kvalificeret til Radiotelegrafister, og de kan nu sejle Jorden rundt med et Certifikat af første Klasse fra denne Skole. At Uddannelses-